

روزنامه سراسری اقتصادی ، اجتماعی

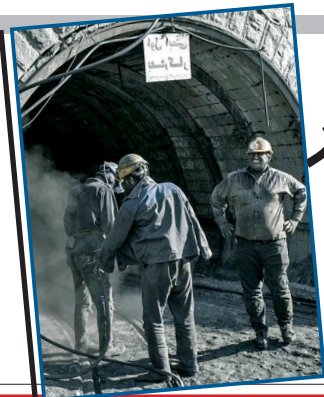
دوشنبه ۲۴آذر ۱۴۰۴

۲۴ جمادی الثانی ۱۴۴۷| ۱۵دسامبر ۲۰۲۵

شماره ۸۲۲

۸۰۰۰ تومان

روزنامه درز اقتصاد

کوچ نیروی کار از صنعت

صفحه ۰۸

مالیات پنهان بر صادرات رسمی

بازگشت بورس به خط تعادل

دوقطبی شدن بازار نفت

ادای احترام به میراث صلاح

که رویکرد مثبت کشورهای مختلف برای استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی ایران را مشاهده می‌کنیم، انتظار داریم که دولت هم با تجدیدنظر اساسی در سیاست‌ها و سازوکارها، به تسهیل تجارت برای فعالان اقتصادی بپردازد.

شکاف علم و تولید	تجارت؛ قربانی پیچیدگی قوانین
سال‌هاست که از تباطؤ دانشگاه و صنعت صحبت می‌شود، اما در عمل این رابطه تقویت نشده...	در سال‌های اخیر، تعدد و پیچیدگی قوانین و مقررات در حوزه تجارت خارجی به یکی از مهم‌ترین...
صفحه ۴	صفحه ۶

مالیات پنهان بر صادرات رسمی

کریم حسن پور – الگوی سفر در ایران، هنوز به‌شدت جاده‌محور است. حدود ۸۰ درصد سفرهای داخلی کشور از طریق جاده انجام می‌شود.

با همتایان ایرانی خود افزایش دهند. این فعال اقتصادی تصریح کرد: برای تجارت به جاده و سیستم حمل‌ونقل پویا و مناسب نیاز داریم. متأسفانه امروز جاده و مرز زمینی اینچئون مناسب نیست و باید از طریق کمیسین مشترک که مسئولیت آن بر عهده وزیر راه‌وشهرسازی است، اصلاح شرایط را مطالبه و پیگیری کنیم.

هاشمی در ادامه تکمیل راه‌آهن گرگان-بجنورد را به هدف دسترسی آسان و ارزان به بازار چین خواستار شد و افزود: سال‌ها پیش راه‌آهن قزاقستان، ترکمنستان و ایران تعریف شد تا دسترسی به بازار چین، هند و حتی ترکیه، تسهیل و ارزان شود. با وجود این خط ریلی از مازندران به خراسان شمالی وصل نشده و اگر این مسیر تکمیل شود شاهراه مهمی شکلی می‌گیرد و بازار CIS را از یکسو به ترکیه و جاپهار و از طرفی به آب‌های آزاد وصل می‌کند. ۱۰ سال از مصوبه راه‌آهن گرگان به بجنورد می‌گذرد ولی همچنان اتفاقی رخ نداده‌است. در این رابطه طرف ترکمنستان علاقمند به همکاری مشترک است.

تداوم کمبود نهاده در صنعت طیور
در آخرین نطق پیش از دستور نیز اسحاق بندنی، عضو هیات نمایندگان اتاق بندرعباس و رئیس کمیسون کشاورزی اتاق ایران، به موضوع واردات گندم دامی با مصوبه دولت در همراه اشاره کرد و گفت: ۵۰۰ هزار تن میزان گندمی بود که بر اساس مصوبه هیات وزیران وارد شد و روی تولید و سفره مردم اثر داشت.

او ادامه داد: اتاق بازرگانی ایران بنا به تکلیف باید به موقع واکنش نشان می‌داد و در کنار آن ضرورت دارد نمایندگان تخصصی در جلسات تنظیم‌بازار از طرف اتاق بازرگانی ایران حضور پیدا کنند تا به موقع از تصمیم‌گیری‌های نادرست جلوگیری کنیم. متأسفانه در حال حاضر صنعت طیور با کمبود نهاده مواجه و قیمت این نهاده‌ها بسیار بالا رفته است و تورم روی کالاهای اساسی را شاهد هستیم. این فعال اقتصادی شفافیت و ایستادن در کنار منافع عمومی را اقدامی ضروری دانست و حضور نمایندگان تخصصی بخش خصوصی در جلسات تنظیم بازار و همه شوراها و مجامع را مورد تأکید قرار داد.

مالیات پنهان
در ادامه پیش و نهمین نشست هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران صمد حسن‌زاده، رئیس اتاق بازرگانی ایران، گفت: سیاست‌گذاران اگر به دنبال نسخه و راهکاری برای خروج از شرایط سخت اقتصادی هستند، لازم است در سازوکارهایی که منجر به انسداد در تجارت شده است، تجدیدنظر اساسی صورت دهند. رئیس اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه پیمان‌سپاری ارزی در عمل به یکی از چالش‌برانگیزترین سیاست‌ها برای صادرکنندگان تبدیل شده است، تأکید کرد: در این موضوع به کاهش انگیزه صادرات رسمی، افزایش ریسک و نااطمینانی، فشار بر بنگاه‌های کوچک صادرات‌محور، گسترش استفاده از کارتهای بازرگانی اجارهای و انتقال بخشی از تجارت به مسیرهای غیررسمی با کاهش اظهار واقعی منجر شده است.

حسن‌زاده افزود: در بخش خصوصی معتقدیم که بازگشت از یک ضرورت ملی است. اما باید صادقانه بگوییم که شرایط فعلی اقتصاد ایران، پیمان‌سپاری ارزی عملاً به یک مالیات پنهان بر صادرات رسمی تبدیل شده است. این نه به نفع دولت است، نه به نفع تولید و نه به نفع شفافیت اقتصادی. او ادامه داد: پیمان‌سپاری ارزی در وضعیت فعلی به‌جای بازگشت ارز، به کاهش عمق صادرات مولد منجر شده است. بنابراین در شرایطی

در این نشست، فعالان اقتصادی به غیرفعال بودن حدود نیمی از معادن کشور اشاره کردند. همچنین، در بخش صنعت نیز نسبت به رشد شدید قیمت مواد اولیه در بورس کالا و کوچک‌شدن بازار صنایع پلیمر هشدار داده شدند؛ روندی که به گفته نمایندگان این بخش، زنجیره ارزش را با رکودی بی‌سابقه مواجه کرده و قدرت رقابت ایران در بازارهای منطقه‌ای را کاهش داده است. هم‌زمان، تداوم کمبود نهاده‌ها در بخش طیور و تأثیر سوء آن بر قیمت تمام‌شده کالاهای اساسی، یکی از دلایل لزوم ورود بخش خصوصی به فرآیند تنظیم بازار عنوان شد.

اظهارات رئیس اتاق بازرگانی ایران نیز بر محور سیاست‌های ارزی و تجارتی متمرکز شده بود. حسن‌زاده با انتقاد از پیمان‌سپاری ارزی، آن را عاملی برای کاهش انگیزه صادرات رسمی دانست و خواستار بازنگری در سازوکارهای محدودکننده تجارت شد. همچنین گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق درباره بودجه ۱۴۰۵ نشان داد که افزایش مالیات و قیمت حامل‌های انرژی می‌تواند فشار مضاعفی بر بخش خصوصی وارد کند.

در نخستین نطق پیش از دستور، غلامرضا غزیزپور، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران، با ارائه طرح مطالعاتی پایش معادن غیرفعال خراسان رضوی، گفت: ۵۰ درصد معادن غیرفعال است. شرایط بازار، نبود واحد فراوری، سطح پایین فنی، ضعف در تشکیل کنسرسیوم، معارضات محلی، حقوق دولتی عوارض تغییر کاربری، خلأ قوانین، شفاف نبودن سوابق استخراج و اکتشاف برخی از عوامل تأثیرگذار بر وضعیت فعلی معادن هستند. بیشتر معادن کشور کوچک‌مقیاس هستند و در حوزه مصالح ساختمانی، بایشتترین رکود مواجه هستیم. او تأکید کرد: نتایج این پایش نشان می‌دهد کمبود ۴۶ درصدی ماشین‌آلات معدنی، ۲۵ درصد معارضات محلی و ۱۸ درصد فرآیندهای قانونی در غیرفعال بودن معادن استان نقش‌آفرینی کرده‌اند.

کاهش ۲۰ درصدی حجم بازار صنایع پلیمر
در دومین نطق پیش از دستور برمک قنبرپور، عضو هیات‌مدیره انجمن ملی صنایع پلیمر و عضو هیات نمایندگان اتاق ایران، گفت: در بازار پلیمر رقابت ۱۸۰ درصدی به ثبت رسیده است. رشد قیمت پلیمرها بیشتر از سایر کالاهای بوده است و این رنگ خطری برای صنعتی با زنجیره ارزش یک‌میلیون نفر محسوب می‌شود. او ادامه داد: در سه هفته گذشته شاهد رقابت ۳ هزار میلیارد تومانی برای خرید پلیمر بودیم. در بازارهای منطقه در این حوزه قدرت رقابت‌پذیری خود را به دلیل قیمت‌های بالا و تصاعدی از دست داده‌ایم. مهم‌ترین زنجیره ارزش صنعت کشور دچار رکود بی‌سابقه در دو سال گذشته شده و بازار صنایع پلیمر دو درصد کوچک‌تر شده است.

احیای شاهراه تجارت ایران
در ادامه نیز هامان هاشمی، عضو هیات نمایندگان اتاق گرگان و نایب‌رئیس کمیسین کشاورزی اتاق ایران، با اشاره به وضعیت نامناسب جاده‌های مواصلاتی مرز اینچمبرون تصریح کرد: از این مرز زمینی علاوه بر جنگ ۱۲ روزه در هر شرایطی با واردات انواع مواد اولیه، تولید را زنده نگه می‌داریم، با این وجود جاده مذکور وضعیت خوبی ندارد. او با بیان این مطلب که ترکمنستان حاضر است از طریق تهاتر گازی با ایران همکاری کند و ضرورت دارد از این فرصت بهترین بهره را ببریم، تأکید کرد: ترکمنستان با مرز زمینی و برنامه‌های توسعه‌ای فرصت صادراتی خوبی برای ایران محسوب می‌شود.البته این تنها ۳ درصد از واردات این کشور از ایران تأمین می‌شود و سهم ایران از بازار ترکمنستان بسیار محدود است. هرچند فعالان اقتصادی این کشور علاقمند هستند روابط خود را

صنعت فولاد جهان در حال عبور از یک نقطه عطف تاریخی است. در شرایطی که بازار فولادهای متعارف با رشد محدود، فشار هزینه‌های انرژی و الزامات فزاینده زیست‌محیطی مواجه شده، مزیت رقابتی فولادسازان دیگر صرفاً از مسیر افزایش ظرفیت و تولید انبوه حاصل نمی‌شود. امروز، توسعه محصولات با ارزش افزوده بالاتر و حرکت به سمت فولادهای پیشرفته، به ضرورتی اقتصادی و راهبردی تبدیل شده است؛ ضرورتی که ماهیت رقابت در این صنعت را از «کمیت تولید» به «توان فناوریانه» تغییر می‌دهد.

تغییر زمین بازی فولاد؛ از تولید انبوه به رقابت فناوریانه در دهه‌های گذشته، افزایش ظرفیت و بهره‌گیری از صرفه‌های ناشی از مقیاس، ستون اصلی استراتژی فولادسازان به شمار می‌رفت. اما نشانه‌های بازار جهانی نشان می‌دهد این الگو به تدریج به سقف کارآیی خود نزدیک شده است. از یک‌سو، رشد تقاضای فولادهای عمومی کندتر شده و از سوی دیگر، هزینه‌های تولید تحت‌تأثیر قیمت انرژی، الزامات کربنی و محدودیت‌های محیط‌زیستی رو به افزایش است. در چنین فضایی، رقابت صرفاً بر مبنای حجم تولید، حاشیه سود شرکت‌ها را فرسایش می‌دهد و ریسک‌های اقتصادی را تشدید می‌کند. در مقابل، فولادهای با ارزش افزوده بالا، به‌ویژه فولادهای پیشرفته با استحکام بالا، منطق اقتصادی متفاوتی دارند.

ایسن محصولات که عمدتاً در صنایع پیش‌ران مانند خودروسازی، حمل‌ونقل و صنایع مهندسی کاربرد دارند، نه‌تنها از نرخ رشد بالاتری برخوردارند، بلکه به دلیل پیچیدگی فنی، الزامات کیفی و نیاز به دانش مهندسی پیشرفته، امکان ایجاد مزیت رقابتی پایدار را برای تولیدکنندگان فراهم می‌کنند. از همین رو، توسعه این گروه از محصولات را باید پاسخی عقلانی به تغییر ساختار تقاضا در بازار جهانی فولاد دانست. نگاهی به تجربه فولادسازان موفق جهان نشان می‌دهد این تغییر مسیر، حاصل تصمیم‌های مقطعی یا واکنشی نبوده، بلکه نتیجه نقشه راه تدریجی و بلندمدت است. برای مثال، شرکت پوسکو کره‌جنوبی که امروز به‌عنوان یکی از بازیگران پیشرو در فولادهای پیشرفته شناخته می‌شود، مسیر خود را نه با جهش ناگهانی، بلکه با یک فرآیند مرحله‌ای آغاز کرد. این شرکت ابتدا بر تثبیت کیفیت فولادهای معمولی و ارتقای کنترل فرآیند تمرکز کرد، سپس به تدریج توسعه گریدهای خاص با استحکام بالاتر را در دستور کار قرار داد و در نهایت، با سرمایه‌گذاری در مهندسی محصول و همکاری نزدیک با خودروسازان، جایگاه خود را در بازار فولادهای پیشرفته تثبیت کرد. نکته قابل تأمل در این تجربه به آن است که ورود به حوزه فولادهای پیشرفته، پیش از آنکه یک پروژه صرفاً فنی باشد، یک تصمیم اقتصادی و سازمانی است. تولید این محصولات مستلزم سرمایه‌گذاری ده‌هفت‌م در تجهیزات، ارتقای دانش فنی، توسعه نظام‌های کنترل کیفیت و ایجاد پیوند پایدار میان واحد تولید و مصرف‌کننده صنعتی است.

برخلاف فولادهای عمومی، در این بخش از بازار، تولیدکننده صرفاً عرضه‌کننده محصول نیست، بلکه به شریک فناوریانه صنایع پایین‌دستی تبدیل می‌شود. از منظر راهبردی، می‌توان مسیر ورود فولادسازان به حوزه فولادهای با ارزش افزوده بالا را در سه گام اصلی ترسیم کرد. در گام نخست، تمرکز بر تثبیت کیفیت، بهبود کنترل فرآیند و تولید گریدهای پایه با استحکام بالاتر قرار دارد؛ گامی که بیشتر نقش آماده‌سازی زیرساخت و کاهش ریسک را ایفا می‌کند. در گام دوم، توسعه سبد محصولات ویژه، تعامل فنی با مصرف‌کنندگان صنعتی و ورود ده‌هفت‌م به بازارهای تخصصی مطرح می‌شود. در نهایت، گام سوم به یکپارچه‌سازی فناوری، نوآوری مستمر و حضور فعال در زنجیره‌های ارزش جهانی اختصاص دارد. مرحله‌ای که در آن فولادساز به بازیگری فناوری‌محور و اثرگذار تبدیل می‌شود. برای فولادسازان کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران، این مسیر هم‌زمان فرصت و چالش است.

ادامه استکا به فولادهای عمومی در شرایط محدودیت انرژی و سرمایه، ریسک‌های اقتصادی را افزایش می‌دهد، درحالی‌که حرکت گسترش‌زده و بدون نقشه راه به سمت محصولات پیشرفته نیز می‌تواند به افزایش هزینه‌ها و کاهش بازده سرمایه‌گذاری منجر شود. از این رو، انتخاب مسیر میانی و تدریجی، مبتنی بر مزیت‌های نسبی، شناخت بازار و اولویت‌بندی محصولات، اهمیتی دوچندان دارد. در این چارچوب، پرسش‌هایی نظیر انتخاب محصول مناسب، تعیین بازار هدف، نسبت تأمین بازار داخلی و صادرات و سهم منطقی محصولات ویژه در سبد تولید، به تصمیم‌های کلیدی مدیریتی تبدیل می‌شوند.

پاسخ به این پرسش‌ها نیازمند نگاه واقع‌بینانه، تحلیل اقتصادی دقیق و پرهیز از رویکردهای ششعاری است. تجربه جهانی نشان می‌دهد موفق‌ترین فولادسازان، آنهایی بوده‌اند که توسعه فناوریانه را نه به‌عنوان یک جهش کوتاه‌مدت، بلکه به‌مثابه یک مسیر مستمر و قابل یادگیری دنبال کرده‌اند. در نهایت اینکه صنعت فولاد وارد مرحله‌ای شده است که در آن «رقابت فناوریانه» جایگزین «رقابت حجمی» می‌شود. آینده این صنعت به توانایی بنگاه‌ها در ترکیب عقلانیت اقتصادی، نوآوری فناوریانه و تصمیم‌گیری مرحله‌ای وابسته است. تغییر زمین بازی آغاز شده و فولادسازانی که نتوانند خود را با قواعد جدید این بازی تطبیق دهند، جایگاه پایدارتری در بازار آینده خواهند داشت.

♦ طرح گازسوزی خودروها در آزمون
استقبال عمومی

شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران در
صنایعی از آغاز طرح تبدیل رایگان خودروهای
شخصی مدل ۹۴ و بالاتر خبر داد؛ یعنی
خودروهایی با ۱۰ سال کارکرد حالا می‌توانند
به‌طور رایگان گازسوز شوند. خودروهایی که حالا
گام به گام به فرسودگی نزدیک‌تر می‌شوند.

بغض از می‌رسد که دولت در اجرای طرح‌های
تشنه‌یویی برای گازسوزان کرد و در یک گام جلوتر
فصلست اول شهروان به واسطه مدیرعامل شرکت
فصلی پخش فراوردۀ نفتی ایران از آغاز ثبت‌نام
تبدیل رایگان خودروهای شخصی می‌رسد - به
گازسوزان با مدل ۹۷ به بالا برخ داده بود، اما در طرح
جدید خودروهای بالای مدل ۹۴ در نظر گرفته‌شد.
که خودروهای بیشتری را شامل می‌شود. در این
مورد می‌توان دو سناریو را مطرح کرد: با طرح
قبلی موفق بوده و دولت حالا می‌خواهد محصولاتی
بیشتری را گازسوز کند و با استقبال کافی از طرح
قبلی انجام‌نشده و حالا سیاستگذار سعی کرده با
تبدیل کردن نرخ فروش ملل طرح، خودروهای بیشتری
را از جنبه جدید، تولید و نهاده‌شان می‌دهد که احتمال
سناریو دوم بیشتر است. اما برضات بهتر در این
موضوع بهتر است معایب و مزایای دوگانه سوز کردن
برای صاحبان این خودروها بررسی کنیم تا ببینیم
آیا گازسوز کردن رایگان خودروها انگیزه کافی را برای
صاحبان آنها ایجاد می‌کند یا خیر.

در نگاه اول بزرگترین مزیتی که برای آنها می‌توان تصور کرد استفاده از سوخت ارزان تر است. هر مترمکعب گاز CNG با قیمت ۱۵۰ تومان فروخته می‌شود، قیمت بنزین سهمیه‌ای نیز به هزار و ۵۰۰ تومان و بنزین غیر سهمیه‌ای به سه هزار تومان می‌رسد. گرچه از نظر درصد اختلاف، شاکف استفاده از گاز توجهی دیده می‌شود اما از نهایی اختلاف (زاد): می‌رسد که اساسا هزینه قابل توجهی به‌نظر نمی‌رسد، در واقع هزینه در ایران به دلیل پراکنده شدن سنجی که به آن تعلق می‌گیرد، بسیار پایین تر از تصورهای خردوار و آسیب به آن از بنزین پربارتری استفاده کنند، بنابراین تفاوت قیمت بین بنزین و گاز به‌حدی دارد اما بقدری نیست که انگیزه را برای افراد در راستای گازسوز کردن خودروی خود بدهد. اما در گازسوز کردن خودرو، مهم‌ترین ایرادی که بسیاری از مالکان تجربه کرده‌اند، کاهش فضای داخلی خودرو است که از خودرو در استفاده جادای افرادی که می‌کنند، این موضوع یک مشکل جدی است و عملا بخشی از کارکرد اصلی خودرو را از بین می‌برد. از سوی دیگر، سیستم موتور گازسوز معمولاً باعث افزایش مصرف توان موتور می‌شود، موتورهای که برای محسوس بنزین طراحی شده‌اند، هنگام استفاده از گاز طبیعی دچار کاهش شتاب و کشش می‌شوند. برخی از اندنگان حتی پس از مدتی استفاده، ترجیح می‌دهند مجدداً از بنزین استفاده کنند، چون عملکرد خودرو را گاز رضایت‌بخش نیست.

محدودیت بعدی، کمبود ایستگاههای CNG در سطح شهرها و جاهاست. با وجود گذشت بیش از دو دهه از آغاز طرح گازسوزی در ایران، هنوز زیرساخت سوخترسانی متناسب با رشد تعداد خودروهای گازسوز توسعه نیافته است. در بسیاری از شهرها، تعداد ایستگاههای گشت شمار است و صفهای طولانی بهویژه در ساعات اوج تردد دیده میشود. عوامل متعددی موجب این وضعیت شده که برکردن کمپوسل وقت زیادی را صرف کنند، درحالی که بنزین تقریباً در هر نقطهای با احتی در دسترس است. با نظر گرفتن مجموع این عوامل می توان گفت که در زمان قیمت چندان کارگزی برای کاهش هزینه افراد برای گازسوز کردن خودرو ندارد.

▼ مدت گارانتی خودرو تغییر کرد

پس از چند هفته توقف در ترخیص قطعات منفصله خودرو از گمرک کشور، سرانجام گمرک با صدور بخشنامه‌ای تازه، اجازه ترخیص قطعات این قطعات را صادر کرد. بر اساس این بخشنامه که از سوی معاون فنی گمرک به شرکت‌های ایرانی ابلاغ‌شده، ترخیص قطعات منفصله مربوط به فصل ۹۸ با اخذ تعهدنامه از صاحبان کالا به مدت دو ماه مجاز شناخته شده‌است. در این دستور تأکید شده؛ واردکنندگان قطعات باید تعهد دهند در صورت هرگونه تغییر احتمالی در ارزش کالا با مغایرت در محموله، سبب و سبب آن را پذیرفته و مدارک لازم را در مهلت مقرر به کارگروه موضوع بصره قانودن خودرو ارسال کنند تا نسبت به بررسی شناسه ارزش اقدام شود. بر اساس این ابلاغیه، ارزش نهایی تعیین‌شده توسط کارگروه مذکور، ملاک عمل گمرک در محاسبه حقوق ورودی و رفع تعهدات بانکی خواهد بود. تصمیم جدید گمرک در شرایطی اتخاذ شده که چندی پیش وزارت صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای رسمی به گمرک اعلام کرده بود: ترخیص قطعات منفصله خودرو به دلیل نبود شناسه معتبر در این اطلاعات ارزش موسوم به TCS متوقف شده‌است؛ این بانک اطلاعاتی، یکی از سامانه‌های کنترلی گمرک به‌شمار می‌رود که وظیفه آن تعیین ارزش پایه کالاهای وارداتی از جمله قطعات خودرو بر اساس حد تعرفه و داده‌های ثبت‌شده است. در واقع گمرک از طریق این سامانه صحت ارزش گذاری اعلام‌شده توسط واردکنندگان را بررسی کرده و از کم‌اظهاری یا بیش‌اظهاری جلوگیری می‌کند.

آب بی‌جانشین در معدن

مریم لطفی - بخش معدن با تهدیدی جدی تراز ناترازی انرژی مواجه است. تامین پایدار آب برای صنایع معدنی مساله‌ای حیاتی محسوب می‌شود. کارشناسان معتقدند در صورت تداوم خشکسالی در سال آینده، محدودیت عرضه آب می‌تواند باعث توقف تولید در نیمی از معادن کشور شود.

در برخی مناطق منبع آبی در دسترس نیست. در چنین شرایطی، ناچار به انتقال آب از فواصل دور یا تانکر هستیم؛ آن هم در حالی که خود ناوگان حمل با محدودیت سوخت، به‌ویژه گازوئیل، مواجه است. این زنجیره محدودیت‌ها باعث شده چرخه تامین نهادهای تولید به‌طور جدی مختل شود.

وکیل با تأکید بر تفاوت ماهوی بخران یا سایر نهادهای انرژی افزود، در حوزه سوخت یا برق، همواره امکان نوعی مدیریت وجود دارد. ممکن است دو دستگاه با بصورت نامی یک باشند، ژنراتور یا جیگنریز می‌شیرد سوخت یا مصرف کاهش یابد، اما سوخت صرف نمی‌شود، اما اگر چنین نیست و وقتی آب نباشد، حتی اگر سوخت و برق در دسترس باشد، بخش قابل توجهی از معادن نفتی با توقف کامل فعالیت می‌شوند. این همان خطری است که امروز بشی از هر چیز دیگری بخش معدن را تهدید می‌کند. به گفته این فعال بخش خصوصی، نگاشتن اصولی

خطر تعطیلی نیمی از معادن

کامران وکیل، نماینده رئیس اتحادیه تولید کنندگان و صادر کنندگان محصولات معدنی ایران، گفت: گو با اشاره به نگرانی‌های فراوانه معادن نسبت به تداوم خشکسالی گفت: «حاله آب به یک متغیر تعیین کننده در پیش‌بینی‌های بخش معدن تبدیل شده است. این آبی به‌ویژه در معادن سنگ‌های تزئینی جدی‌تر است؛ جایی که فرآیند برش سنگ به‌طور دائمی وابسته به آب است و بدون جریان مستمر آب می‌تواند تکان و فرسایش پیدا کند. اگر در ادامه بیان کرد: در بسیاری از معادن، قیمت تمام برآورد با به‌شدت افزایش یافته و به واسطه این امر، بخش بزرگی از معادن تعطیل شده است».

رفع مشکلات
کولبری و ملوانی

رفع مشکلات لبری و ملوانی

ناکارآمدی ابزارهای تنظیم‌گری دولت در بازار خودرو اثبات شد. با وجود صدور بخشنامه‌ها، کنترل عرضه و تقاضا و همچنین اعلام نرخ‌های رسمی از سوی سیاستگذار، میانگین قیمت خودروهای داخلی پس از فعال شدن مکانیسم ماشه ۱۹ درصد رشد کرده است. به نظر می‌رسد سیاستگذار در تحلیل رابطه میان ابزارهای تنظیم‌گری و مداخله در بازار دچار خطای محاسباتی شده است.

سیاستگذار خودرویی در حالی همچنان از «تنظیم بازار» به عنوان ماموریت اصلی خود یاد می‌کند که واقعیت‌های قیمتی در بازار نشان می‌دهد؛ این سیاستگذار در موضوع تنظیم‌گر خودرو از گذاری خود از دست داده‌اند. با وجود ابزاری‌های مرسوم دولت برای کنترل بیشتر قیمت و نظارت بازار خودرو از جمله صدور بخشنامه، محدودیت عرضه و اعلام نرخ رسمی، بررسی‌های اخیر نشان می‌دهد که در سه‌ماهه اخیر خودروهایی با قیمت بالاتر از ۱۹ میلیون تومان در بازار عرضه شده و این افزایش یافته‌است.

این روند نشان می‌دهد ابزارهای تنظیم‌گری دولت عملاً از ظرفیتهای خود برای برانگیختن سیاست‌گذاری‌ها تیرا می‌کشند. بر این اساس بررسی روند سه‌ماهه قیمت خودروهای داخلی و وارداتی (اول شهریورماه تا ۱۹ آبان) بیانگر این موضوع است که با قفل‌بندی «مکانیسم ماشه» و به‌همراه آن رشد نرخ ارز، تشدید انتظارات تورمی و نااطمینانی نسبت به سیاستگذاری، بازار خودرو را با رشد میانگین ۱۶ درصدی قیمت مواجه کرده‌است. این در حالی است که طی همین دوره، وزارت صمت جمع‌بندی از سیاست‌ها و دستورالعمل‌های تنظیم‌گری گذشته را برای کنترل بازار در دستور کار قرار داده، حال آنکه هیچ‌کدام از این ابزارها نتوانستند مانع از رشد قیمت خودرو شوند.

به عبارت دیگر، ابزارهای تنظیم گری دولت از کنترل عرضه و تولید و بخشنامه های نظارتی گرفته تا مداخلات در فرآیند فروش و اعلام قیمت دستوری، عملاً کارایی خود را برای نوسانات واقعی بازار از دست داده اند. بازار خودرو اکنون بیش از آنکه از تصمیمات اداری تاثیر بگیرد، از متغیرهای کلان اقتصادی، انتظارات تورمی و روند نرخ ارز تبعیت می کند، موضوعی که سالهای گذشته نیز تجربه شده بود. کارشناسان معتقدند که سیاستگذار خودرویی در تحلیل رابطه میان ابزارهای تنظیم گری و رفتار بازار دچار خطای محاسباتی شده است. تنظیم بازار نیازمند سیاستهای هماهنگ شده ای در بخش های ارزی، تولیدی و تجاری است، درحالی که وزارت صمت اغلب تنها به صدور دستورالعمل های مقطعی بسنده کرده است. نتیجه آن، ایجاد شکاف میان سیاست اعلامی و واقعیت میدانی بازار است؛ شکافی که از آمار ۱۹ درصدی ریز قیمت ها خود آشکارا کرده است.

برآورد اظهارات تحلیلگران نشان می‌دهد، فعال شدن مکانیسم‌ها در سه ماهه اخیر، در هفتمان سسه متغیر را نمایان کرده‌است؛ اول، کاهش عرضه ناشی از محدودیت نقدینگی در هوسوزان؛ دوم، رشد نرخ ارز که باافلاصه به بازار خودرو سرایت کرد و سوم، انتظارات بهبودی که خریداران را به حفظ ارزش دارایی از طریق خودرو سوق داد. در چنین شرایطی، دوزارهای تنظیم‌گر دولت که محدود به قیمت‌گذاری دستوری و بخشنامه و غیره است، عملاً کارکردی جز نمایش ظاهری کنترل بازار ندارند. همان‌طور که عنوان‌شده تنظیم بازار بدون هماهنگی سیاست‌های کلان اقتصادی، صرفاً در قالب بخشنامه یا تصمیم اداری قابل تحقق نیست. حتی اگر وزارت صمت قیمت‌ها را محدود کند یا عرضه را به‌طور مقطعی افزایش دهد، باز هم زمانی که انتظارات تورمی در اقتصاد بالاست، بازار خودرو همچنان واکنش مستقل خود را نشان خواهد داد.

بررسی داده‌های قیمتی نشان می‌دهد که بازار خودرو دیگر به سیگنال‌های رسمی دولت پاسخ نمی‌دهد. در چنین فضایی، ابزارهای تنظیم‌گری سنتی مانند دستورالعمل فروش، محدودیت عرضه یا اعلام نرخ پایه، نه تنها کارآیی ندارند بلکه در برخی موارد به تشدید

برآورد ما این است که دست کم نیمی از معادن کشور در چنین شرایطی دارند و همین موضوع، به پایداری آنها در برابر بحران آب دودچنان می‌کند. او هشدار داد که اگر روند فعلی ادامه پیدا کند، استان‌ها با کمبود آب مواجه خواهند شد. حدود ۵۰ درصد معادن کشور عملاً از چرخه تولیدی خارج شوند یا آب بیشتری به سایر پایشین فعالیت کنند. حتی در مواردی که توقف کامل رخ ندهد، هزینه تأمین آب آن‌ها افزایش خواهد رفت که نواقص اقتصادی کشور را از دست می‌دهد. این وضعیت به‌ویژه برای معادن صنعتی، پودرهای معدنی و سنگهای تزئینی بسیار نگران‌کننده است.

این فعال معدنی با اشاره به نبود برنامه مشخص برای بازچرخانی آب گفت: سرمایه‌گذاری در این زمینه نیازمند منابع مالی سنگین و فناوری‌های پیشرفته است؛ الزاماتی که در حال حاضر نه سرمایه‌گذاران و نه زیست‌حفاظت‌فانی آن‌ها همین دلیل، نمی‌توان اشتراک داشت که بازچرخانی آب در این مساله امروز به مهم‌ترین دغدغه بخش معدن تبدیل شده و اگر چارچارندیشی جدی برای آن صورت نگیرد، آثار آن تنها محدود به تولید معدنی نخواهد بود، بلکه زنجیرای از پیامدهای اقتصادی، اشتغال‌بردار، دردتوان خواهد داشت.

نهادهای با کشتش صفر

یکی از تفاوت‌های بنیادین بحران آب با سایر ناترازی‌ها، کشتش نزدیک به صفر آن در تولید است. شرایط کمبود برق، بسیاری از واحدهای معدنی می‌توانند تولید را کاهش دهند اما کاملاً متوقف شوند. در کمبود گاز یا گازوئیل، واحدهای موقت و پرهزینه وجود دارد. اما در نبود آب، خط تولید بسیاری از معادن به‌طور کامل خاموش می‌شود. این ویژگی باعث می‌شود که ریسک کمبود آب برای جدی‌تر از جدی‌تر از آب و هاست و تولید جریان دارد، اما نیست و تولید صفر می‌شود. همین ماهیت آب، آن را به متغیری تعیین‌کننده در بقای معادن تبدیل کرده است؛ متغیری که تاکنون در استگذاری صنعتی، وزن واقعی خود را پیدا نکرده است. بسیاری از برنامه‌های توسعه معدنی بر پیش‌فرض ظرفیت استخراج با توسعه ذخیره ارزش متمرکز بوده‌اند، بدون آنکه پایداری منابع آب و چندان‌ه به‌طور جدی لحاظ شود.

نهادهای با کشش صفر

از تفاوت‌های بنیادین بجران آب با سایر نانوآزمای‌ها، کشش نزدیک به صفر آن در تولید است. به‌شهرت‌ترین کاربرد آب در صنایع، بسیاری از واحدهای معدنی می‌توانند تولید را کاهش دهند اما کامل متوقف نمی‌شوند. به‌شهرت‌ترین کاربرد آب در صنایع، بسیاری از واحدهای معدنی می‌توانند تولید را کاهش دهند اما کامل متوقف نمی‌شوند. به‌شهرت‌ترین کاربرد آب در صنایع، بسیاری از واحدهای معدنی می‌توانند تولید را کاهش دهند اما کامل متوقف نمی‌شوند. به‌شهرت‌ترین کاربرد آب در صنایع، بسیاری از واحدهای معدنی می‌توانند تولید را کاهش دهند اما کامل متوقف نمی‌شوند.

جغرافیای معدن

در پی پژوهی جغرافیایی معادن نیز بر شدت این بحران می‌افزاید بخش قابل توجهی از معادن قلع، بومپه، سوز، حوضه سنگهای زینین و سایر مواد معدنی صنعتی، در مناطق مرتفع و دور از مراکز جمعیتی قرار دارند. همچنین، معادن اغلب بدستی معادن، به سفرهای آب و زمینی نادر و نامناسب و تامین آب، به انتقال از فواصل طولانی با خرید آب با تاخیر وابسته است. افزایش شدید هزینه حمل آب، به نوبت باعث سوخت برای ناوگان حمل و نقل و رقابت با مصرف سایر بخش‌های صنعتی و تفریحی همین آب می‌گردد. در پشت‌میدان سوخت کرده است. در چنین شرایطی، حتی اگر از معادن اقتصادهای همچنان به‌میدان باشد، هزینه آب می‌تواند کل معادله را بر هم زند و معنای آن به نقطه تعاطلی برساند.

اثرات زنجیره‌ای بر صنایع پایین دست

بهره‌برداران این طرح به عنوان «صنایع وابسته» به حساب می‌آیند. به عبارت دیگر، صنایع وابسته به صنایع مادر می‌گویند که در جهت تولید و عرضه کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای برای صنایع مادر فعالیت می‌کنند. صنایع وابسته به صنایع مادر عبارتند از صنایعی که در جهت تولید و عرضه کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای برای صنایع مادر فعالیت می‌کنند. صنایع وابسته به صنایع مادر عبارتند از صنایعی که در جهت تولید و عرضه کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای برای صنایع مادر فعالیت می‌کنند.

نقطه شکست

در سال‌های سال‌های گذشته‌اند و اگر چه تغذیه سفره‌ها در اس‌اس‌ا در زمستان به‌طور معنادار کاهش یافته، نشود. بنابراین آینده می‌تواند به نقطه شکست معادن تبدیل شود و چنین سناریویی، در انتخاب مدیریتی محدود نمی‌شود، بلکه به اجبار فیزیکی نیز دامن خواهد شد. حتی معادنی که امروز فعال‌اند، ممکن است در ماه‌های گرم سال تنها با کسری از ظرفیت اسمی کار کنند. برخی برآوردهای گورچس می‌نشان می‌دهد که در سناریوی تداوم خشکسالی، بیش از نیمی از معادن کشور به‌طور متوسط در چرخه تولید وجود دارد. معادنی که در فصل بهار بخش قابل توجهی از مغان توسط چرخه تولید وجود دارد، معادنی هستند که در فصل بهار به‌طور متوسط در چرخه تولید وجود دارد. معادنی که در فصل بهار به‌طور متوسط در چرخه تولید وجود دارد، معادنی هستند که در فصل بهار به‌طور متوسط در چرخه تولید وجود دارد.

در دهمین جلسه کارگروه ماده ۴ قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی با اشاره به ضرورت فایده‌های اقتصادی، همه ما به عنوان افرادی که در این کشور زندگی می‌کنیم از مسوولان انتظار داریم که وارد کشور می‌شوند و هیچ نظارتی بر این روند ورود کالا وجود ندارد، اگر بتوانیم بر یک روند نظارتی و بازرسی از این منظر به این قانون نگاه کنند. در واقع این قانون موجب می‌شود که از نظارت صفر بر

ت مرزی تصریح کرد: این قانون باید اجرایی شود و نهادهای دستورالعمل‌های خود را در این زمینه داشته باشیم. اگر به این نقطه نرسیدیم، باید از نمایندگان مجلس بخواهیم بر اساس وظایف

ماشه‌کشی در صنعت خودرو

خودروساز از این موضوع استفاده کرده و قیمت‌ها افسار گسیخته افزایش پیدا می‌کنند که این موضوع به ضرر مصرف‌کنندگان تمام می‌شود. به این ترتیب حفظ قیمت دستوری از نگاه سیاستگذاران، حتی اگر به بازار سیاه دامن بزند، این پیام را مخابره می‌کند که دولت «حاشی مصرف، حاشی فروش» است و اجازه نمی‌دهد قیمت‌ها به طور کامل افزایش گسیخته شوند. با این اوصاف، اصرار دولت بر بازپراکنش تنظیم‌گری، تلاشی است برای مدیریت تبعات تورم کلان، نه مدیریت واقعی قیمت‌ها. سیاستگذار می‌خواهد بر این برای عمومی پافشاری کند که «ما کنترل اوضاع را در دست داریم»، حتی اگر آمارها نشان دهد که بازار از قوانین متغیرهای اکثر اوقات اقتصادی پیروی می‌کند. این رویکرد، در تضاد با ماهیت بازار است و مادمای که اصلاحات در اقتصاد کلان صورت نگیرد، سیاست تنظیم‌گری در خودرو صرفاً «نمایش کنترل» خواهد بود.

نقاط اوج قیمت خودرو در یک دهه اخیر

اما روند تغییرات قیمت خودرو در یک دهه اخیر در ایران از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۴ پرفراز و نشیب بوده و اوج‌های قیمتی متعددی را در بازار پشت‌سر گذاشته که با شوک‌های اقتصادی همزمان بوده‌است. می‌توان گفت افزایش نرخ ارز، انتظارات تورمی در نتیجه تحریم‌ها، سیاست‌گیرانه و محدودیت در عرضه و انحصار در این وضعیت نقش تعیین‌کننده‌ای را ایفا کرده‌اند. به‌عنوان نمونه در سپاس‌رام یعنی در دوره زمانی ۹۷ تا ۹۸ اوج شوک قیمتی شدید در بازار خودرو اتفاق می‌افتد که اولین اوج بزرگ محسوب می‌شود. از جمله دلایل این امر نیز می‌توان به خروج آمریکا از برجام، جهش شدید نرخ ارز در نتیجه تشدید تحریم‌ها و کاهش شدید نرخ دلار و واردات اشاره کرد.

از سال ۹۹ تا ۱۴۰۰ هم رشد تصاعدی را در بازار خودرو شاهد بودیم که آن هم نتیجه تداوم اثر شوک ارزی، افزایش نقدینگی، اثر رکود اقتصادی و محدودیت‌های شدید عرضه ناشی از توقف یا کندی تولید و تولید بود. در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ هم پدیده‌ای مواردی از قبیل نوسانات شدید در بازار ارز، افزایش مداوم تورم عمومی و افزایش شکاف بین قیمت دستوری و قیمت بازار شاهد اوج‌های متوالی در بازار خودرو هستیم. در دوره زمانی ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۴ هم ادامه تنظیم‌گر دستوری در کنار فشارهای تورمی شاهد تثبیت نسبی و سپس، افزایش پیاپی در سایه تحولات سیاسی هستیم.

بدین ترتیب تحولات اخیر در بازار خودروی ایران نشان می‌دهد: همچنان که سیاست‌گذار بر تنظیم بازار به سبک خود اصرار دارد، بازار مسیر خود را طی می‌کند. برای نمونه، بررسی قیمتی انواع خودروهای داخلی و وارداتی در ابتدای شهریور یعنی قبل از فعال شدن مکانیسم ماشه در ششم مرداد ماه در مقایسه با روز گذشته نشان می‌دهد که آنچه دولت از آن می‌زند، با واقعیات بازار فاصله معناداری دارد. برای مثال خودروی کوئیک پلاس اتومات که در ابتدای شهریور ماه ۳۰ میلیون تومان قیمت خورده بود، روز گذشته بهای آن در بازار آزاد به ۷۹۰ میلیون تومان رسید که این یعنی قیمت این خودرو در بازه زمانی بررسی شده با افزایش ۱۶۰ میلیون ریالی ۵۴ درصدی مواجه شده‌است.

از سوی دیگر، خوردوری شاهین اتومات آپشنال هم که قیمت آن در روز نخست شهرپورماه یکم بهمیلارد و ۲۲۰ میلیون تومان بود، با رشدی ۲۵۰ میلیون بهمیلارد و ۲۵۵ میلیون تومان رسید. در بازار خودروهای وارداتی هم وضع به همین منوال است؛ به گونه‌ای که قیمت انواع خودرو به‌طور میانگین با رشد ۹۸ درصدی در مدت نزدیک به سه ماه مواجه شده‌است. در این بین، خوردوری سوزوکی پالتو، رشد ۵۰۰ میلیون تومانی معادل ۲۵ درصد را تجربه کرده‌است. افزایش بخودری قیات هم مثال‌زنانی است. این خودرو که در روز نخست سومین ماه تابستان به قیمت سه میلیون و ۳۰۰ میلیون تومان داووست می‌شد، بهای آن روز گذشته به چهارمیلارد تومان رسید که این یعنی رشد قیمت ۲۰۰ میلیون تومان.

بسیاری از معادن، قیمت تامین آب به شدت افزایش یافته و در برخی مناطق منبع آبی در دسترس نیست.

♥ **شرکت ملی صنایع پتروشیمی آماده حمایت از سرمایه‌گذاران است**

امروز با نفوذ روزافزون هوش مصنوعی در تمام ارکان زندگی انسان‌ها بحث داغی در عرصه روزنامه‌نگاری به وجود آمده است. هوش مصنوعی در فضای روزنامه‌نگاری، سرعت تولید محتوا را به شکل چشمگیری افزایش داده است. امروز ابزارهای هوش مصنوعی قادرند خبرها و مقالات کوتاه یا بلند را در کوتاه‌ترین زمان ممکن و ظرف چند دقیقه تولید کنند و حتی تحلیل‌های اولیه را به مخاطب ارائه دهند. با این حال مساله امروز مدیران مسوول و سردبیران روزنامه‌ها این است که آیا استفاده از هوش مصنوعی در نوشتن مقالات فضايلت است یا ردیلت؟

هوش مصنوعی توانایی تولید محتوا دارد، اما هنوز محدودیت‌های مشخصی دارد. یکی از مهم‌ترین این محدودیت‌ها، دقت و صحت اطلاعات است. الگوریتم‌ها گاهی اطلاعات ناقص یا حتی اشتباه ارائه می‌دهند و تشخیص خطاهای احتمالی نیازمند مهارت و تجربه نیروی انسانی متخصص است. علاوه بر این، «سبک» و «صدای» رسانه نیز عاملی است که هوش مصنوعی به سختی می‌تواند آن را بازآفرینی کند. هر رسانه برای خود سبک خاصی دارد و متن باید با سیاست‌های کلی، لحن و چارچوب آن هماهنگ باشد.

در این میان سرعت و راحتی کار با هوش مصنوعی نه‌تنها نقش خبرنگاران و روزنامه‌نگاران را کم‌رنگ نمی‌کند، بلکه آنها به عنوان ناظر و طعیف‌های سخت‌تر و حیاتی‌تر دارند. البته پیش از این هم داده‌های اطلاعاتی گوگل یا دیگر ابزارهای جست‌وجو به عنوان منبعی برای تحقیقات و گزارش‌های تحلیلی مورد استفاده قرار می‌گرفت که حالا با ظهور AI این نقش به «ا» سپرده شده، اما با سرعت بالاتر و دقت بیشتر. بنابراین استفاده از هوش‌مصنوعی نه تنها خط و خطا نیست، بلکه به عنوان یک دستیار هوشمند بسیار کاربردی و حیاتی است. البته در کشورمان ابتدا باید زیرساخت‌های اینترنت و سرعت آن به سطح جهانی برسد و سپس چگونگی استفاده از هوش مصنوعی مورد بررسی قرار گیرد. بر این اساس، آخرین گزارش اسپیدتست از وضعیت اینترنت جهانی تا سپتامبر ۲۰۲۵ نشان می‌دهد شکاف دیجیتال میان کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه همچنان در حال گسترش است. درحالی‌که امارات و سنگاپور رکورد سرعت‌های چند صد مگابیتی را ثبت کرده‌اند، ایران با میانگین سرعت ۱۹ مگابیت در اینترنت ثابت و ۵۵ مگابیت در اینترنت همراه، از نظر کیفیت در میان پایین‌ترین کشورهای جهان قرار گرفته است. این موضوع بیانگر این مساله است که ما در حوزه زیرساخت‌های لازم برای توسعه هوش مصنوعی کارهای بسیاری برای انجام داریم.

مقاومت در برابر تغییر به‌خصوص از جانب مدیران و نیروهای قدیمی‌تر همیشه وجود داشته است و با ظهور تکنولوژی‌ها و فناوری‌های جدید این مقاومت بیشتر هم می‌شود، اما ایستادن در برابر این موج نه تنها مانع آن نمی‌شود، بلکه موجب جاماندن و در نهایت شکست است. بهتر است استفاده درست از آن را آموخت، خود را با آن وفق داد و از آن برای بهره‌وری و تعالی سازمانی استفاده برد. بدیهی است در روزگاری که هر روز و هر ساعت تکنولوژی و فناوری با سرعت تمام در حال پیشرفت است، لحظه‌ای درنگ می‌تواند شما را از بازی کنار بگذارد .

نقش ویراستاران در روزنامه‌نگاری عصر

هوش مصنوعی در این میان ویراستاران مطبوعات در روزگار هوش مصنوعی نقش پررنگی دارند. آنها صحت اطلاعات را بررسی می‌کنند و متن را روان و قابل فهم می‌سازند. همچنین، حساسیت‌های فرهنگی و اخلاقی را رعایت می‌کنند تا مخاطب تجربه‌ای دلپزیر و معتبر داشته باشد. به عبارت دیگر، هوش مصنوعی ابزار قدرتمندی برای تولید محتواست، اما ویراستاران نگهبان کیفیت، انسجام و جذابیت متن هستند. ترکیب سرعت هوش مصنوعی و مهارت آنها، راهی مطمئن برای ارائه محتوای دقیق و جذاب به مخاطب است. در روزگاری که جوانان و نوجوانان به اصطلاح نسل زیرها کمتر علاقه‌ای به خواندن و مطالعه دارند و به اصطلاح سه‌خطی(یعنی حوصله خواندن متن‌ها و مطالب بالای سه خط را ندارند) شده‌اند، این روزنامه‌نگاران و ویراستاران هستند که باید با کوهانه کردن و موج‌گویی، مطالب را خواندنی‌تر کنند. همچنین، انسجام و روانی متن از دیگر نکاتی است که ویراستاران به آن توجه دارند. هوش مصنوعی ممکن است جملاتی تولید کند که منطقی باشند، اما جریان متن را مختل کند. ویراستاران با بازنویسی و اصلاح جمله‌بندی‌ها، متن را قابل فهم و جذاب می‌کنند.

از سوی دیگر، مسائل فرهنگی و اخلاقی نیز نیازمند حساسیت انسانی است؛ برخی جملات ممکن است از نظر مخاطب نامناسب یا احساس‌براننده که ویراستاران آنها را اصلاح می‌کند تا مخاطب تجربه‌ای دقیق و دلپذیر از محتوای تولیدی داشته باشد. کلمات از قدرت بسیاری برخوردار هستند و برای استفاده از آنها باید نهایت دقت و ظرافت را به کار برد. به همین دلیل، در واقع نقش روزنامه‌نگاران و ویراستاران پررنگ‌تر از قبل شده، چون باید از درستی، جذابیت و هماهنگی متن با مخاطب اطمینان حاصل کنند.

مصرف سوخت در سال جدید میلادی امیدوار شوند.

با وجود این، برخی نگرانی‌ها نیز در دل همین قطب مثبت دیده می‌شود. برای نمونه، لغو بیش از ۲۸۰۰ پرواز در آمریکا در پی تعطیلی دولت، تقاضای سوخت جت را تحت‌فشار قرارداد و نشان‌داد هرگونه اختلال داخلی می‌تواند اثر فوری بر بازار داشته‌باشد، با این حال تحلیلگران معتقدند اثر این نوع نوسان‌ها کوتاه‌مدت و بازگشت فعالیت‌های اقتصادی آمریکا می‌تواند وزن بیشتری در معادله داشته‌باشد.

قطب دوم: سایه سنگین عرضه

در مقابل، قطب نزولی بازار بسیار پررنگ‌تر و پیچیده‌تر است. اوپک پلاس در نشست اخیر خود با وجود نگرانی‌های موجود، تصمیم گرفت تولید را در دسامبر اندکی افزایش دهد؛ هرچند که برای سه‌ماهه نخست سال آینده روند افزایش را متوقف کرد. این تصمیم نتوانست نگرانی‌ها درباره مازاد عرضه را از بین ببرد، زیرا روسیه و برخی اعضا همچنان بر حفظ یا افزایش سهم خود از بازار پاششاری می‌کنند. از سوی دیگر، تولیدکنندگان غیراوپکی (خصوصا ایالات‌متحده) به‌طرز چشمگیری تولید خود را افزایش داده‌اند.

بازگشت دکل‌های حفاری و رشد شیل باعث‌شده آمریکا در قیمت‌های کنونی هم توان رقابتی‌اش را از دست ندهد. همین پیش‌روی تولید شیل است که بخش بزرگی از فشار نزولی اخیر بازار را توضیح می‌دهد. در کنار رشد تولید، افزایش ذخایر نفت‌خام آمریکا نیز نشانه هشداردهنده‌ای برای بازار است.

ذخایر بالا معمولاً از ضعف تقاضا یا افزایش عرضه حکایت دارد و همین داده‌ها موجب شد معامله‌گران در هفته گذشته محتاط‌تر رفتار کنند. در آسیا نیز نشانه‌هایی از تعدیل خرید نفت دیده می‌شود. انبارش نفتکش‌ها در آب‌های آسیایی طی چند هفته اخیر دو برابر شده‌است؛ اتفاقی که معمولاً در زمان کاهش جذب محموله‌ها توسط پالایشگاه‌ها و نگرانی از کندشدن تقاضا رخ می‌دهد. کاهش سهمیه واردات پالایشگاه‌های مستقل چین (تی‌پات‌ها) یکی از دلایل اصلی این انباشت است.

عامل سوم: سیاست تحریمی

یکی از متغیرهای کلیدی که به پیچیدگی بازار نفت افزوده، سیاست‌های تحریمی آمریکاست. واشنگتن در ماه‌های اخیر تحریم‌های جدیدی علیه دو غول نفتی روسیه (روسیسنت و لوک‌اویل) اعمال کرده؛ اقدامی که جریان سسننی نفت روسیه را در بازار جهانی مختل کرده‌است. مشتریان اصلی روسیه مانند چین و هند مجبور شده‌اند به‌دنبال منابع جایگزین باشند و همین موضوع جریان‌های تجاری را به‌طور قابل‌توجهی تغییر داده‌است. در همین حال، ضرب‌الاجل آمریکا برای قطع کامل همکاری شرکت‌ها با لوک‌اویل در ۲۱نوامبر نزدیک می‌شود و این موضوع فشارها بر این شرکت روسی را مضاعف کرده‌است. ناگامی فروش دارایی‌های لوک‌اویل به شرکت بازرگانی کالای سوئیسی گانور نیز این عدم‌قطعیت را تشدید کرده‌است. از سوی دیگر، تصمیم ناگهانی ترامپ برای اعطای معافیت یک‌ساله به مجارستان برای واردات نفت روسیه، بازار را با پیام متناقضی مواجه کرده‌است؛ از یک‌سو تحریم‌های سختگیرانه بر روسیه و از سوی دیگر معافیت‌هایی که برخی کشورها را از این محدودیت‌ها کنار می‌گذارد. این تناقض‌ها خود به سردرگمی بازار و افزایش نوسان دامن زده است.

نتیجه کشمکش

ترکیب همه این عوامل تصویر روشنی ارائه می‌دهد: بازار نفت در حال‌حاضر نه به سمت سقوط شدید سوق پیدا می‌کند و نه توان جهش چشمگیر دارد. مجموعه‌ای از نیروهای متضاد (افزایش امید به تقاضا در آمریکا، رشد تولید در کشورهای مختلف، افزایش ذخایر، بازاریابی جریان‌های تجاری و تنش‌های ژئوپلیتیک) در حال کشیدن بازار به دو طرف هستند. نتیجه این وضعیت، شکل‌گیری یک روند نوسانی و شکننده است؛ بازاری که برای حرکت قاطع به یک‌سو، به یک عامل قوی‌تر از آنچه اکنون وجود دارد، نیاز دارد. گزارش‌های جدید اوپک و آژانس بین‌المللی انرژی نیز احتمالاً بتوانند جهت حرکت کوتاه‌مدت بازار را مشخص‌تر کنند، اما تا زمانی‌که شکاف میان نیروهای صعودی و نزولی چنین عمیق است، قیمت نفت نیز در همین سطوح با نوسان محدود حرکت خواهد کرد.

پیامدهای چندقاننه برای ایران

تحولات اخیر بازار جهانی نفت برای ایران نیز پیامدهای چندقانهای دارد. از یک‌سو، نوسان قیمت‌ها در محدوده ۶۰ تا ۶۵ دلار، با توجه به ساختار بودجه و اتکای سالانه دولت به درآمدهای نفتی، می‌تواند بر برنامه‌ریزی مالی کشور اثرگذار باشد؛ به‌ویژه در شرایطی که صادرات نفت ایران زیر فشار تحریم‌هاست و هر دلار افزایش قیمت می‌تواند حاشیه تنفسی بیشتری ایجاد کند. از سوی دیگر، تغییر جریان‌های تجاری و کاهش دسترسی چین و هند به نفت روسیه، به‌صورت بالقوه فضای بیشتری برای عرضه نفت ایران در بازارهای خاکستری فراهم می‌کند، با این‌حال رشد تولید آمریکا و افزایش ذخایر جهانی، توان ایران را در اثرگذاری بر بازار محدود کرده و نشان می‌دهد سیاستگذاری نفتی کشور باید بیش از گذشته بر مدیریت ریسک، تنوع مسیرهای صادراتی و تقویت ظرفیت پالایشی متمرکز شود.

 	به گزارش توانیر، مصطفی رجبی مشهدی افزود: این اقدام در جهت اجرای مصوبه وزیر نیرو و به‌منظور ارتقای بهره‌وری و حفظ پایداری شبکه برق کشور در ایام اوج مصرف صورت می‌گیرد. وی ادامه داد: صنایع مشمول ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق که هنوز نیروگاه‌های خود را به مدار نیاورده‌اند، می‌توانند از طریق مشارکت در طرح‌های بهینه‌سازی، از جمله تعویض کولرهای گازی بنجرهای و جایگزینی موتور کولرهای آبی قدیمی با موتورهای کم‌مصرف BLDC، در این برنامه مشارکت کنند و از مزایای افزایش سقف مجاز مصرف برق بهره‌مند شوند. مدیرعامل توانیر خاطرنشان کرد: صنایعی که از این فرصت استفاده نکنند یا در انجام تکالیف قانونی کوتاهی کنند، در اولویت برنامه‌های مدیریت بار و محدودیت برق در تابستان آینده قرار خواهند گرفت. مدیرعامل شرکت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق(توانیر) از اجرای طرح ملی «بهینه‌سازی مصرف انرژی در صنایع انرژی‌بر» خبر داد. مصطفی رجبی مشهدی افزود: این اقدام در جهت اجرای مصوبه وزیر نیرو و به‌منظور ارتقای بهره‌وری و حفظ پایداری شبکه برق کشور در ایام اوج مصرف صورت می‌گیرد. وی ادامه داد: صنایع مشمول ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق که هنوز نیروگاه‌های خود را به مدار نیاورده‌اند.	
---	--	---

خلأ سرمایه‌گذاری در نفت

در صنعت نفت به‌کارگیری شده‌است، طبق گزارش این رقم تا پایان سال به حدود ۹۰هزار میلیاردتومان می‌رسد.

معرفی ۲۴ میدان نفتی و ۲۴ میدان گازی به سرمایه‌گذاران

وزیر نفت با اشاره به اجرای حکم بند «ب» ماده۱۵۵ قانون برنامه هفتم توسعه تصریح کرد: به‌منظور جبران اترازی و تأمین گازل صنایع در کشور، در مجموع ۲۴ میدان نفتی و ۲۴ میدان گازی به شرکت‌های متقاضی و سرمایه‌گذاران معرفی شده‌است.

پاکنژاد افزود: در مورد تأمین گاز صنایع انرژی‌بر، پس از تصویب آیین‌نامه اجرایی تبصره۳ بند «ب» ماده۱۵۵ قانون برنامه هفتم توسعه، تعداد چهار قرارداد توسعه با شرکت‌های صاحب صلاحیت داخلی با هدف تولید روزانه حدود ۳۲میلیون مترمکعب گاز خام (معادل ۳درصد توان تولید گاز خام کشور) و ۷۸هزار بشکه نفت‌خام (معادل حدود ۰۴درصد توان تولید نفت‌خام کشور) امضا شده‌است.

وی محور دوم گزارش خود را شاخص‌های کمی حوزه تولید عنوان کرد و گفت: در نتیجه فعالیت بی‌وقفه کارکنان صنعت نفت در حوزه «توسعه و تولید»، «جمع‌آوری گازهای مشعل» و «تأمین پایدار سوخت»، با وجود محدودیت منابع مالی، اهداف کمی سال‌نخست برنامه به‌طور کامل محقق شده‌است. بر این اساس مقدار تولید نفت‌خام و گاز خام در سال۱۴۰۳ نسبت به سال‌پایه به‌ترتیب ۸درصد و ۳درصد افزایش داشته‌است.

گذشتن ظرفیت تولید نفت‌خام کشور از مرز ۵میلیون بشکه در روز

وزیر نفت با بیان اینکه ظرفیت تولید نفت‌خام سال‌گذشته به‌طور میانگین حدود ۴میلیون و ۱۵۲هزار بشکه در روز، توان تولید نفت‌خام ۳میلیون و ۹۵۴هزار بشکه و توان تولید میعانات گازی نیز حدود ۷۵۰هزار بشکه بوده‌است، افزود: توان تولید گاز خام کشور بر اساس رکورد

 	اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی	
---	--	---

 	
---	---

طبق گزارش وزیر نفت در مجلس «تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه نیازمند تأمین حدود ۱۹۰میلیارد دلار منابع مالی است.» محسن پاکنژاد اعلام کرد: در سال‌نخست اجرای این برنامه (۱۴۰۳)، تنها ۵۵میلیارد دلار تأمین شده که این رقم فقط معادل ۲۲درصد از ۲۷میلیارد دلار پیش‌بینی شده‌است.

با این حال به گفته وی رشد ارزش‌افزوده استخراج نفت و گاز کشور طبق اعلام مرکز آمار، ۶۲٫۲درصد بود که فراتر از رشد اقتصادی ۳درصد کشور در سال۱۴۰۳ بوده‌است.

روز گذشته نتسنی علنی در مجلس شورایاسلامی به‌منظور بررسی و ارزیابی نحوه اجرای سسال‌اول قانون برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه برگزار شد. وزیر نفت در این نشست به ارائه گزارش عملکرد وزارت نفت در اجرای قانون برنامه هفتم توسعه پرداخت. محسن پاکنژاد اظهار کرد: در راستای اجرای این برنامه، با همکاری و هماهنگی کامل ناظران اجرایی و مالی که از سوی شورای‌عالی راهبری برنامه و بخش‌های تخصصی سازمان برنامه‌بودجه معرفی شد-می‌بوندند، برنامه عملیاتی و برش سالانه اهداف کمی تدوین و تکالیف مربوطه در قالب ۲۶کلان‌پروژه طبقه‌بندی و به مجریان آنها در بدنه عملیاتی و ستادی وزارتخانه ابلاغ شد. وی با اشاره به تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط به تکالیف وزارت نفت طبق برنامه هفتم توسعه تصریح کرد: مسوولیت تدوین ۱۸آیین‌نامه اجرایی بر عهده وزارت نفت بود که همه آنها در زمان‌بندی لازم تهیه و به تصویب هیات‌وزیران رسید. درخصوص تهیه ۱۴ آیین‌نامه دیگر نیز با همکاری سایر دستگاه‌ها در دست اقدام و در فرایند اخذ تصویب‌نامه هیات‌وزیران هستند.

افزایش معنادر صادرات نفت‌خام و میعانات در نیمه نخست ۱۴۰۴

وزیر نفت با بیان اینکه در اجرای ماده قانون برنامه هفتم توسعه که دستیابی به رشد سالانه ۹۶درصدی را برای بخش نفت در نظر گرفته‌است، با وجود محقق‌شدن تنها ۲۲درصد منابع مالی در سال۱۴۰۳، رشد ارزش‌افزوده استخراج نفت و گاز کشور بر اساس اعلام مرکز آمار در این سال ۶۲٫۲درصد بود که فراتر از رشد اقتصادی ۳درصدی کل کشور بوده‌است، افزود: در ۶ماهه نخست سال۱۴۰۴، کمیت و مقدار صادرات نفت‌خام و میعانات گازی کشور، رشد معناداری نسبت به مدت مشابه پارسال (۱۴۰۳) داشته‌است.

پاکنژاد با اشاره به اینکه طبق تکلیف بند «ب» ماده۱۴۵ برنامه هفتم توسعه، حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز ایجاد و در سال۱۴۰۲، بیش از ۴۹هزار میلیاردتومان از سوی شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران به آن واریز شد، گفت: تمام مبالغ واریزی به این حساب به اجرای طرح‌های صنعت نفت اختصاص یافته که البته بسیار کم‌تر از نیازمندی این صنعت است. وی با بیان اینکه بخشی از این منابع، قبل از واریز به‌حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز، از سوی سازمان امور مالیاتی با سازمان هدفمندسازی برای تأمین بارانه برداشت شده که چیزی حدود ۵۱هزار میلیاردتومان بوده‌است، بیان کرد: اساس نیز تاکنون ۵۶هزار میلیارد به‌حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز واریز و در طرح‌های اولویت‌دار سرمایه‌گذاری

 	ضرب بازپافت، به‌عنوان یکی از حیاتی‌ترین شاخص‌های مدیریت مخازن، نشان‌دهنده درصد نفتی است که به‌صورت فنی و اقتصادی قابل‌استحصال است. داده‌ها نشان می‌دهند که عملکرد ایران در این حوزه، با فاصله‌ای نگران‌کننده از استانداردهای جهانی قرار گرفته و به‌طور خاص از رویکرد مدیریت فعال دارایی توسط شرکت سعودی آرامکو عقب مانده‌است. شکاف موجود، بیش از آنکه ریشه در محدودیت‌های اجتناب‌ناپذیر زمین‌شناختی داشته باشد، نتیجه مستقیم دهه‌ها کمبود سرمایه‌گذاری مزمن، انزوای فناوریانه در حوزه‌های کلیدی ازدیاد برداشت(EOR) و اتخاذ رویکردی منفعلانه در مدیریت مخازن است.	
ارزایی داده‌های پایه و مقایسه عملکرد (۱۴۰۴-۱۴۰۰)		
داده‌های موجود از منابع فنی داخلی، تصویری واضح از وضعیت نامطلوب ایران ارائه		

^[1] در سال ۱۴۰۳، بیش از ۴۹هزار میلیاردتومان از سوی شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران به آن واریز شد

^[2] در سال ۱۴۰۳، بیش از ۴۹هزار میلیاردتومان از سوی شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران به آن واریز شد

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوبین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

دوشنبه ۲۴ آذر ماه ۱۴۰۴ شماره ۸۲۲

www.marzeghtesad.ir

روزنامه

درداقتصاد

اقتصادی-دانش

کوچ نیروی کار از صنعت

۵ مر تفضی اکبری – کمبود نیروی کار به یک بحران در بخش صنعت تبدیل شده است. بنگاه‌ها به دلیل تورم مزمن، با مشکل تقاضای موثر مواجه هستند

با کاهش درآمد، صاحبان بنگاه‌ها نمی‌توانند حقوق مناسبی پرداخت کنند. از سوی دیگر ادامه کار با دستمزد فعلی به‌صرفه نیست و کارگران ترجیح می‌دهند در بخش خدمات به فعالیت ادامه دهند. نتیجه این روند خالی شدن کارخانه‌ها از نیروی کار است؛ مسأله‌ای که می‌تواند باعث خاموش شدن چراغ صنعت ایران در سال‌های آینده شود.

کمبود نیروی کار در صنایع مختلف ایران طی سال‌های اخیر به یکی از جدی‌ترین دغدغه‌های تولیدکنندگان تبدیل شده است. صنایع مختلف که روزی با صف طولانی متقاضیان شغلی روبه‌رو بودند، امروز برای جذب نیروهای ساده با چالش‌های گسترده‌ای مواجه هستند. این تحول تنها یک مساله مقطعی نیست، بلکه نشانه‌ای از تغییرات عمیق در ساختار اشتغال، ترجیحات نسل جدید و شرایط اقتصادی کشور است.

بر اساس گزارش «شامخ صنعت»، شاخص استخدام و به کارگیری نیروی انسانی، ۱۴ ماه متوالی پایین‌تر از عدد ۵۰ برآورد شده است؛ همین عدد به خوبی عمق بحران نیروی کار در بخش صنعت را نشان می‌دهد. از یک‌سو، فشارهای تورمی و کاهش ارزش واقعی دستمزدها باعث شده بسیاری از افراد مشاغل جایگزین و زودبازده را ترجیح دهند و از سوی دیگر، بخش قابل‌توجهی از واحدهای تولیدی درگیر مشکلاتی همچون محدودیت‌های انرژی، فرسودگی تجهیزات، هزینه‌های بالای تأمین مواد اولیه و دشواری پرداخت به‌موقع دستمزدها هستند. مجموعه این عوامل باعث شده جذابیت کار در صنایع کاهش یابد و رقابت به نفع مشاغل خدماتی تمام شود.

همچنین، تغییر نگرش و انتظارات نسل جدید از محیط کار، چالشی تازه پیش روی صنایع قرار داده است. نسل جدید با فناوری، محیط‌های کاری منعطف و فرصت‌های درآمدی متنوع آشناست. بنابراین، تمایل کمتری به فعالیت در محیط‌های سخت و ساختارهای سنتی صنایع سنگین نشان می‌دهد. این شرایط سبب شده برخی صنایع حتی با وجود ارائه مزایای رفاهی یا دستمزدهای بالاتر هم نتوانند به‌سادگی نیروی مورد نیاز خود را جذب کنند. در چنین بستری، بررسی دقیق عوامل موثر بر کاهش تمایل نیروی کار به ورود یا ماندگاری در صنایع مختلف اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

ضعف اقتصادی در صنعت نساجی

در صنعت نساجی، جذب نیروی کار به یک چالش جدی تبدیل شده است. امین مقدم، فعال حوزه نساجی، درباره عوامل موثر بر کاهش تمایل افراد برای فعالیت در صنایع در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» توضیح داد: یک مسأله کلان در اقتصاد ایران شکل گرفته و آن گسترش تمایل به کسب درآمدهای زودبازده است. این روند که از زمان پرداخت نخستین یارانه‌ها آغاز شد، با ظهور تاکسی‌های اینترنتی به اوج خود رسید و الگوی جدیدی از اشتغال را ایجاد کرد. افراد امروز می‌توانند تنها با یک گوشی موبایل و یک خودرو، روزانه بین یک‌میلیون تا ۲میلیون تومان درآمد داشته باشند. هرچند این مدل، نقدینگی روزانه ایجاد می‌کند، اما با استهلاک خودرو، فشار جسمی و کاهش انضباط کاری همراه است. هم‌زمان بسیاری از صنایع، حتی بخش‌هایی مانند نساجی، به دلیل ضعف اقتصادی در پرداخت به‌موقع حقوق ناتوانند در چنین شرایطی، کارگران ساده ترجیح می‌دهند به سمت مشاغل خدماتی

اینبو گرافیک

ذهن ما مدام میان توتیفیکیشن‌ها، پیام‌ها و اخبار فوری سرگردان است و نمی‌تواند چند دقیقه پشت سر هم روی یک موضوع بماند. در صورتیکه ذهن انسان برای بمباران اطلاعاتی طراحی نشده است، از این‌رو هر چقدر بتوانیم ذهن و توجه را دوباره در «اکتئون» مستقر کنیم، آرامش، کارایی و کیفیت زندگی بهبود می‌یابد.

استاندار و امام جمعه نمی‌توانند کنسرت لغوکنند

سیروان خسروی در کاخ نیاوران و اسپیناس پالاس گرفته البته انتقادهایی هم برانگیخته بود و برخی معتقد بودند تا توقف اجرای عرفان طهماسبی در خوزستان اتفاقاتی باید اصلاحاتی در آن انجام شود.استاندار و امام جمعه نمی‌بوده که در همین ایام افتاده است. این در حالی است که

حدود دو سال پیش سند موسیقی تدوین شد و این نوید سند، از هنرمندان دعوت نشده است و قانون‌گذاران به‌همراه را می‌داد که بسیاری از این مشکلات حل‌وفصل شود و مدیران موسیقی، الفبای این سند را نگاشته‌اند.

کند. به همین دلیل تمایل آنها به پذیرش مشاغل دستمزدی کمتر شده است. این مشکل در معادن زغال‌سنگ که شرایط کاری سخت و ویژه‌ای دارند، شدیدتر است. در این حوزه نه‌تنها جذب نیروی کار ساده دشوار است، بلکه یافتن نیروی متخصص نیز با چالش جدی مواجه شده و بسیاری از افراد تمایلی به فعالیت در این بخش ندارند. از سوی دیگر، بخشی از قیمت تمام‌شده هر واحد تولیدی در معادن مربوط به هزینه دستمزد است و افزایش بیش از حد آن می‌تواند صرفه اقتصادی کار را از بین ببرد. او گفت: در شرایط کنونی، حتی با پرداخت دستمزد در حدود ۳۰میلیون تا ۴۰میلیون تومان نیز بسیاری حاضر به کار در این حوزه نیستند. معمولاً افرادی که تحت فشار اقتصادی قرار دارند به‌سراغ کار در معادن می‌روند، اما به دلیل سختی کار و نبود انگیزه کافی، بهره‌وری آنها پایین است. متوسط حقوق کارگران ساده در معادن حدود ۳۰میلیون تومان است، اما با وجود این سطح دستمزد، بسیاری از معادن همچنان با کمبود نیروی کار روبه‌رو هستند و بخشی از آنها ناچار به استفاده از اتباع خارجی شده‌اند. افزایش تورم باعث شده دستمزدهای ثابت کفایت نکند و در برخی معادن زغال‌سنگ به‌دلیل نبود نیروی کار، استخراج و حتی فعالیت برخی کارگاه‌ها متوقف شده است.

صمدی با اشاره به اقدامات دولت در راستای افزایش تمایل افراد به فعالیت در صنایع تشریح کرد: مشکل اصلی، کوچک شدن ابعاد اقتصاد کشور است. در چنین شرایطی، با یک اقدام نمی‌توان مشکلات را حل کرد و مسائل باید به صورت ریشه‌ای برطرف شوند. در این حوزه، کارگران تنها زمانی جذب صنایع می‌شوند که حقوق بیشتری دریافت کنند، اما اگر قرار است دستمزدها افزایش یابد، باید بخشی از هزینه‌های کارخانه‌داران، معدن‌داران و سرمایه‌گذاران کاهش پیدا کند تا امکان افزایش حقوق نیروی انسانی وجود داشته باشد. برای مثال، تجهیزات معدنی با قیمتی ۲ تا ۳ برابر نرخ جهانی به دست کارفرما می‌رسد. در چنین وضعیتی کارفرما توان افزایش دستمزدها را ندارد. تا زمانی که چرخه اقتصادی کشور با این روند ادامه یابد و بلاکلفی اقتصادی حاکم باشد، نخستین گروهی که آسیب می‌بیند همان قشری است که کمترین درآمد را دارد.

ناسازگاری روحیه نسل جدید با کار در صنایع

در صنعت فولاد، اختلاف بین نسل جدید و نسل گذشته به چالش جدی تبدیل شده است. عزیز فتوایی، فعال حوزه فولاد، درباره دلایل افت تمایل نیروی کار ساده به کار در صنایع در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» توضیح داد: اگر از زاویه‌ای علمی به موضوع نگاه کنیم، فرهنگ، تصور و انتظارات نیروی کار جدید با نسل‌های قبلی تفاوت چشم‌گیری دارد. نیروی کار تازه‌وارد علاوه بر ضعف در مهارت‌های عملی، آشنایی کافی با فرهنگ کار صنعتی و آمادگی لازم برای فعالیت‌های فشرده و شیفتی را ندارد.

از سوی دیگر، گسترش فضای مجازی و رواج فعالیت‌هایی مانند خرید و فروش رمززار یا اشتغال در پلتفرم‌های حمل‌ونقل آنلاین، باعث شده این نیروها برخلاف نسل‌های گذشته احساس تعلق سازمانی کمتری داشته باشند و ثبات شغلی پایینی از خود نشان دهند. در عین حال، تکنولوژی موجود در صنعت فولاد همچنان قدیمی است و از دهه‌های ۴۰ و ۵۰ شمسی به‌روز نشده است. درحالی‌که نسل جدید به دلیل فعالیت گسترده در فضای مجازی، انتظار دارند صنایع نیز مانند نمونه‌های پیشرفته خارجی با فناوری‌های مدرن اداره شوند. همین شکاف تکنولوژیک موجب نارضایتی و کاهش انگیزه آنان برای ورود و ماندگاری در این بخش شده است.

او گفت: افزون بر این، نسل جدید معمولاً انتظار دارد مسیر پیشرفت شغلی سریع‌تری را تجربه کند. درحالی‌که ساختار سنتی صنایع سنگین چنین امکانی را فراهم نمی‌کند. در گذشته‌ای نه‌چندان دور، برای یک جایگاه شغلی دهها متقاضی وجود داشت، اما امروز با وجود خالی شدن یک پست، یافتن نیرویی هم‌سطح و دارای توان تحمل شرایط سخت کاری به‌مراتب دشوارتر شده است. بنابراین، صنایعی مانند فولاد که نیازمند نیروهای با انگیزه، توانمند و سازگار با محیط پرچالش صنعتی هستند، با خلأ جدی نیروی انسانی مواجه هستند. در نتیجه، به‌روزرسانی فناوری و تغییر رویکرد مدیریت منابع بشری در این صنایع ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. این فعال حوزه فولاد درباره استخدام اتباع خارجی در صنعت فولاد گفت: اتباع افغانستانی به‌ندرت در صنعت فولاد فعالیت می‌کنند و خروج آنها تأثیری بر روند جذب و استخدام نیروی کار ماهر در این بخش ندارد. همچنین در صنعت فولاد عملاً چیزی به نام کارگر ساده مانند سایر صنایع وجود ندارد و پایین‌ترین رده شغلی معمولاً تکنسین‌ها هستند.

او با اشاره به روند جذب و استخدام نیروی کار از ابتدای سال گفت: مشکلات متعددی در این حوزه وجود دارد. زیرا نیروی کار نسل‌های جدید تمایلی به فعالیت در صنعت فولاد ندارند. همچنین، حقوق و دستمزد نقشی تعیین‌کننده در جذب نیرو ایفا می‌کنند. افزایش دستمزد به‌طور مستقیم بر هزینه‌های تولید اثر می‌گذارد و با توجه به بهره‌های بانکی بالا و به‌روز نبودن فناوری، این شرایط بر قیمت تمام‌شده محصولات تأثیر قابل‌توجهی دارد. علاوه بر این، محدودیت‌های برق و گاز نیز چالش‌های دیگری است که صنایع با آن مواجهند طوری که برخی واحدها در این شرایط قادر به ادامه فعالیت هستند، اما برخی دیگر از اواخر سال جاری یا ابتدای سال بعد با بحران جدی روبه‌رو می‌شوند. در چنین شرایطی، رقابت بر سر جذب نیروی کار میان شرکت‌ها و صنایع مختلف هم افزایش پیدا می‌کند.

فتوایی درباره راهکارهای موجود برای رفع مشکل جذب نیروی انسانی در صنایع توضیح داد: در تمامی صنایع، اگر سطح دستمزدها متناسب با تورم و هزینه‌های زندگی نباشد، نیروی کار ترجیح می‌دهد به مشاغل دیگری مانند خدمات روی بیاورد. بنابراین، اگر دولت قصد حمایت واقعی از بخش تولید را دارد، باید محدودیت‌ها را کاهش دهد و تسهیلات کم‌بهره و بلندمدت در اختیار صنایع قرار دهد تا صنایع بتوانند هزینه‌های خود را مدیریت کنند. در حال حاضر سودآوری بسیاری از صنایع نسبت به سال گذشته کاهش یافته و تمایل افراد به اشتغال در فعالیت‌های تولیدی نیز کمتر شده است. از این رو، دولت باید هر چه سریع‌تر برای رفع این مشکلات اقدام کند. در صورت بی‌توجهی به صنایع کوچک و متوسط، این بحران ابعاد جدی‌تری به خود می‌گیرد.

بنابراین، کاهش تمایل نیروی کار به اشتغال در صنایع نتیجه تلافی شرایط سخت اقتصادی، جذابیت مشاغل زودبازده و فاصله زیاد ساختار صنعتی کشور با انتظارات نسل جدید است. ادامه این روند نه‌تنها ظرفیت تولید بسیاری از واحدها را محدود می‌کند، بلکه هزینه‌های تمام‌شده را افزایش داده و رقابت‌پذیری صنایع را کاهش می‌دهد. تداوم این وضعیت می‌تواند به تشدید کمبود نیروی انسانی و اختلال در چرخه تولید منجر شود. از این رو، نوسازی فناوری، اصلاح سیاست‌های دستمزدی و ایجاد انگیزه‌های واقعی برای کارگران، پیش‌شرط عبور از این بحران و بازگرداندن نیروی کار به بخش تولید است.

عکس نوشت

کارتون

منسخه ایرانی تئاترهای معروف لندن

نمایش موزیکال «الیور توئیست» به

کارگردانی حسین پارسایی میزبان بیش از ۷۰هزار مخاطب شد تا یک بار دیگر این نکته به اثبات برسد که مردم حتی در شرایط سخت اقتصادی هم حاضرند به تماشای یک اثر موفق بشینند. اجرای چندبازه این نمایش در ایران یادآور اجراهای تاریخی چند نمایش مشهور در دنیاست.

«تله‌موش» اثر معمایی و مهم آگاتا کریستی که به‌عنوان پراجارترین نمایش‌نامه جهان شناخته می‌شود، بیش از ۷۰ سال است که هر شب در لندن روی صحنه می‌رود و از آن به عنوان یکی از جاذبه‌های مهم لندن نام می‌برند و گردشگران سعی می‌کنند تا آنجا که مقدور است تماشای آن را از دست ندهند. «تله‌موش» اولین بار سالان ۱۹۵۲ در وست‌اند لندن روی صحنه رفت و تا زمانی که کوید تئاترها را به تعطیلی کشاند، بی‌وقفه در حال اجرا بود و بعد از دوران کرونا دوباره اجراهایش را شروع کرد.

نمایش موزیکال «بینوایان» نوشته ویکتور هوگو هم از آن دسته کارهایی است که چند دهه است در حال اجراست و همچنان مخاطبان زیادی را جذب می‌کند. این نمایش قرار است در چهلین سال اجرایاش در «وست‌اند» را در روزهای آینده جشن بگیرد.

همچنین نمایش موزیکال «شیخ ایرا» سال ۱۹۸۶ در وست‌اند روی صحنه رفت و در سال ۱۹۸۸ در تئاتر برادوی به اجرا درآمد و رکورد طولانی‌ترین زمان روی صحنه بودن در برادوی را به خود اختصاص داده است.

حالا بعد از سال‌ها به نظر می‌رسد در ایران هم اتفاقات فرهنگی مهمی افتاده که می‌تواند چنین وضعیتی را در تئاتر به وجود بیاورد و مثلاً شهرهای گردشگرپذیر هم هویت فرهنگی خاص پیدا کنند. هرچند این مساله به سوز و آتش و تبلیغ‌های توجیه‌نیز دارد اما امکان وقوع آن در این شرایط نیست. در سال‌های اخیر با توسعه سالن‌های خصوصی در ایران تئاتر دوران جدیدی را آغاز کرد و روزانه آثار زیادی در تهران و سایر شهرستان‌ها روی صحنه می‌روند که در این میان برخی با اقبال روبه‌رو می‌شوند و برخی نیز در گیشه شکست می‌خورند.

در این وضعیت برخی نمایش‌ها در سالن‌های مختلف اجرا شده‌اند و هر بار هم نتوانسته‌اند در جذب مخاطب موفق عمل کنند. «الیور توئیست» یکی از همان‌هاست و شاید بتوان از آن به عنوان نسخه ایرانی نمایش‌هایی همچون «شیخ ایرا» و «بینوایان» یاد کرد.

رمان مطرح چارلز دیکنز از زمان نگارش تاکنون بارها و بارها مرجع اقتباس آثار نمایشی بوده است. از زمانی که سینما وجود خارجی نداشت در نمایش‌ها همیشه پای ثابت قصه‌ای محبوب بود تا بعدتر که سینما آمد و در این مدیوم هم بارها ساخته شد و مورد اقبال تماشاگران قرار گرفت. اتفاق جالب، اما زمانی رخ داد که دوازده سال پس از «الیور توئیست» مشهور به کارگردانی دیوید لین، آنگه‌ساز شیر انگلیسی که دستی بر قلم داشت تصمیم گرفت نسخه موزیکالی از اثر جوادانه دیکنز آماده کند و به این ترتیب لیونل بارت در سال ۱۹۶۰ نسخه موزیکال «الیور توئیست» را ارائه داد و نام آن را «الیور» گذاشت. هشت سال پس از انتشار این اثر کارول رید به اساس همین نسخه و با همین نام فیلمی موزیکال ساخت که در اسکار آن سال هم مورد توجه قرار گرفت.

حسین پارسایی برای اولین تجربه موزیکالش در تئاتر همین فیلم «الیور» را منبع قرار داد و به این ترتیب برگردان موزیکال بارت از شاهکار دیکنز با بازی ستاره‌ها را با تمرین‌های طولانی در سال ۱۳۹۶روی سن تالار وحدت برد که با اقبال گسترده روبه‌رو شد و سپس چند بار دیگر هم در این سال‌ها به اجرا درآمد.

حالا این نمایش با بازتولید کامل و بازطراحی نوین بخش‌های مختلف و دراماتورزی محمدرضا کوهستانی روی صحنه رفته و هزاران مخاطب را ظرف چند روز برای تماشای راهی باشگاه انقلاب کرده است. گروه تولید و کارگردانی این اثر اعلام کرده‌اند این نسخه درحالی‌که وفادار به متن اصلی و ساختار نمایشی سال ۱۲۹۶ باقی ماند، ولی در نمایش‌نامه و چند ترانه با تأکید بر دغدغه‌ها و نابرابری‌های اجتماعی و واقعیت‌های تلخ زندگی انسان تغییرات جزئی داشته و از نظر طراحی‌های هنری تفاوت‌های چشم‌گیری با اجرای پیشین دارد.

براساس گزارش‌ها این نمایش در هفته‌های اخیر روزانه میزبان حدود ۶هزار مخاطب است و به دلیل استقبال مخاطبان برای روزهای ۲۱، ۲۲ و ۲۳ آبان‌ماه ۱۴۰۴ تمدید شده است. آنچه در این نمایش مورد استقبال قرار گرفته بداهه‌گویی‌های هونن شکبیا در نقش شخصیت «فاگین» است و انتشار بخشی از این ویدئوها در فضای مجازی موج بزرگی راه انداخته است. این بازیگر در بخش‌هایی از نمایش با تذکر ممنوع بودن تصویربرداری از نمایش، به صورتی طنزآمیز با برخی تماشاگران معاشرت‌هایی دارد که به شکلی عجیب، در فضای مجازی پربیننده شده است.

هونن شکبیا، پهنوش طباطبایی، بنیپال انصوری، امیرکاوه آهینی‌جان، با حضور سیامک انصاری و کاظم سیاحی ایفاگر نقش‌های اصلی این نمایش هستند.